BENDROJO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. kovo 24 d.*

Byloje T-384/06

IBP Ltd, įsteigta Tiptone (Jungtinė Karalystė),

International Building Products France SA, įsteigta Sartruvilyje (Prancūzija),

atstovaujamos *QC* M. Clough ir solisitoriaus A. Aldred,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą F. Castillo de la Torre ir V. Bottka,

atsakovę,

* Proceso kalba: anglų.

dėl prašymo iš dalies panaikinti 2006 m. rugsėjo 20 d. Komisijos sprendimą C (2006) 4180 dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (Byla Nr. COMP/F-1/38.121 – Jungtys) arba sumažinti šiuo sprendimu ieškovėms skirtą baudą

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkė M. E. Martins Ribeiro, teisėjai N. Wahl (pranešėjas) ir A. Dittrich,

posėdžio sekretorė T. Weiler, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2010 m. vasario 4 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 2006 m. rugsėjo 20 d. Sprendimu C (2006) 4180 dėl procedūros pagal [EB] 81 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (Byla Nr. COMP/F-1/38.121 — Jungtys) (santrauka

OL L 283, 2007, p. 63, toliau – ginčijamas sprendimas) Europos bendrijų Komisija konstatavo, jog vykdydamos vieną, sudėtinį ir tęstinį Bendrijos konkurencijos normų pažeidimą atskirais laikotarpiais nuo 1988 m. gruodžio 31 d. iki 2004 m. balandžio 1 d., t. y. sudarydamos antikonkurencinius susitarimus ir derindamos veiksmus vario jungčių ir vario lydinių jungčių rinkoje, apimančioje EEE teritoriją, kelios įmonės pažeidė EB 81 straipsnio 1 dalį ir Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo 53 straipsnį. Pažeidimas apėmė kainų nustatymą, kainoraščių sudarymą, kainų sumažinimą ir nuolaidų taikymą, kainų didinimo mechanizmų įgyvendinimą, nacionalinių rinkų ir klientų pasidalijimą, keitimąsi kita komercine informacija ir dalyvavimą reguliariuose susitikimuose, taip pat kitokius kontaktus, palengvinančius pažeidimo darymą.

2 Ieškovės *IBP Ltd* ir *International Building Products France SA* (toliau – *IBP France*), nurodytos tarp ginčijamo sprendimo adresatų.

3 *IBP France* yra 100 % IBP priklausanti dukterinė bendrovė. IBP 2001 m. įsteigė *Delta plc* priklausanti *Oystertec plc*, siekdama įsigyti buvusios holdingo bendrovės IBP (taip pat vadinama *IBP Ltd*, paskui pervadinta *Aldway Nine Ltd*) turtą ir jos dukterinių bendrovių, įskaitant *IBP France*, akcijas. 2005 m. birželio 1 d. *Oystertec* pakeitė pavadinimą į *Advanced Fluid Connections plc* (toliau – AFC). 2006 m. kovo 24 d. buvo paskirti jos bankroto administratoriai. 2006 m. kovo 25 d. bankroto administratoriai pardavė visą AFC turtą *Celestial Wing Ltd*, įskaitant ieškovių ir *International Building Products GmbH* (toliau –*IBP Germany*) turtą. Tuo metu *Celestial Wing* buvo 100 % kapitalo investicijų fondui *Endless LLP* priklausanti dukterinė bendrovė. 2006 m. rugsėjo 15 d. *Celestial Wing* tapo *Pearl Fittings Ltd* (ginčijamo sprendimo 35 konstatuojamoji dalis). 2007 m. kovo 2 d. nutartimis teisėjas Richards iš *High Court of Justice* (Anglija ir Velsas) (Aukštasis teismas, Anglija ir Velsas, Jungtinė Karalystė)

pradėjo ieškovių atžvilgiu nemokumo procedūrą ir šios procedūros laikotarpiu skyrė du administratorius.

4 2001 m. sausio 9 d. kita vario jungčių gamintoja *Mueller Industries Inc*. pranešė Komisijai apie kartelį jungčių sektoriuje, taip pat kitose susijusiose pramonės šakose vario vamzdžių rinkoje ir apie savo norą bendradarbiauti pagal Komisijos pranešimą dėl baudų neskyrimo ar sumažinimo kartelių atvejais (OL C 207, 1996, p. 4, toliau – 1996 m. Pranešimas dėl bendradarbiavimo) (ginčijamo sprendimo 114 konstatuojamoji dalis).

5 Pradėjusi tyrimą dėl vario vamzdžių ir jungčių Komisija, remdamasi 1962 m. vasario 6 d. Reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio [EB 81] ir [82] straipsnius (OL L 13, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), 14 straipsnio 3 dalimi, 2001 m. kovo 22 d. ir 23 d. kelių įmonių patalpose atliko patikrinimus, apie kuriuos nebuvo iš anksto pranešta (ginčijamo sprendimo 119 konstatuojamoji dalis).

6 Atlikusi pirmuosius patikrinimus 2001 m. balandžio mėn. Komisija išskyrė savo tyrimą dėl vario vamzdžių į tris atskiras procedūras, būtent procedūrą byloje COMP/E-1/38.069 (Variniai vandentiekio vamzdžiai), procedūrą byloje COMP/F-1/38.121 (Jungtys) ir procedūrą byloje COMP/E-1/38.240 (Pramoniniai vamzdžiai) (ginčijamo sprendimo 120 konstatuojamoji dalis).

7 2001 m. balandžio 24 ir 25 d. Komisija atliko kitus netikėtus patikrinimus *Delta plc*, tarptautinės inžinerinės grupės pagrindinės bendrovės, kurios padaliniui „Inžinerija“ priklausė kelios jungčių gamintojos, patalpose. Šie patikrinimai buvo susiję tik su jungtimis (ginčijamo sprendimo 121 konstatuojamoji dalis).

8 Nuo 2002 m. vasario–kovo mėn. Komisija, vadovaudamasi Reglamento Nr. 17 11 straipsniu, vėliau 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [EB] 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 18 straipsniu, išsiuntė atitinkamoms šalims kelis prašymus pateikti informacijos (ginčijamo sprendimo 122 konstatuojamoji dalis).

9 2003 m. rugsėjo mėn. *IMI plc* pateikė prašymą leisti pasinaudoti 1996 m. Pranešimu dėl bendradarbiavimo. Tokius prašymus taip pat pateikė grupė *Delta* (2004 m. kovo mėn.) ir FRA.BO *SpA* (2004 m. liepos mėn.). Paskutinį prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti 2005 m. gegužės mėn. pateikė *Advanced Fluid Connections plc* (ginčijamo sprendimo 115–118 konstatuojamosios dalys).

10 2005 m. rugsėjo 22 d. byloje COMP/F-1/38.121 (Jungtys) Komisija pradėjo pažeidimo tyrimo procedūrą ir priėmė pranešimą apie kaltinimus, kurį, be kita ko, išsiuntė ieškovei (ginčijamo sprendimo 123 ir 124 konstatuojamosios dalys).

11 2006 m. rugsėjo 20 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą.

12 Ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje Komisija konstatavo, kad ieškovės pažeidė EB 81 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio nuostatas, būtent IBP – 2001 m. lapkričio 23 d.–2004 m. balandžio 1 d., o *IBP France* – 1998 m. balandžio 4 d.–2001 m. lapkričio 23 d. (kai priklausė bendrovei *Delta*) ir 2001 m. lapkričio 23 d.–2004 m. balandžio 1 d. (kai priklausė bendrovei AFC).

13 Už šį pažeidimą Komisija skyrė AFC 18,08 mln. EUR baudą, iš kurių 11,26 mln. EUR solidariai su IBP [ginčijamo sprendimo 2 straipsnio c punkto i papunktis], o 5,63 mln. EUR solidariai su *IBP France* [ginčijamo sprendimo 2 straipsnio c punkto ii papunktis]. Už šį pažeidimą Komisija taip pat skyrė 28,31 mln. EUR baudą *Delta*,

iš kurių 5,63 mln. EUR solidariai su *IBP France* [ginčijamo sprendimo 2 straipsnio d punkto iii papunktis].

14 Apskaičiuodama kiekvienai įmonei skirtinos baudos dydį Komisija taikė metodą, įtvirtintą Baudų, skiriamų pagal Reglamento Nr. 17 15 straipsnio 2 dalį ir [AP] sutarties 65 straipsnio 5 dalį, nustatymo metodo gairėse (OL C 9, 1998, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 171, toliau – 1998 m. gairės).

15 Nustatydama pradines baudas pagal pažeidimo sunkumą Komisija dėl pažeidimo pobūdžio ir geografinio masto kvalifikavo jį kaip labai sunkų (ginčijamo sprendimo 755 konstatuojamoji dalis).

16 Tuomet nusprendusi, kad tarp nagrinėjamų įmonių yra didelių skirtumų, Komisija jas vertino diferencijuodama ir dėl to rėmėsi jų svarba atitinkamoje rinkoje, kurią lemia užimamos rinkos dalys. Šiuo pagrindu ji suskirstė atitinkamas bendroves į šešias kategorijas (ginčijamo sprendimo 758 konstatuojamoji dalis).

17 *Delta* buvo priskirta antrai kategorijai, t. y. kategorijai, kuriai nustatyta 46 mln. EUR pradinė bauda, o AFC antrai kategorijai, kuriai nustatyta 36 mln. EUR pradinė bauda (ginčijamo sprendimo 765 konstatuojamoji dalis).

18 Atsižvelgus į ieškovių dalyvavimo darant pažeidimą trukmę, *IBP France* už dalyvavimą darant pažeidimą skirtos pradinės baudos dalis, būtent už dalyvavimą priklausant bendrovei *Delta*, buvo padidinta 35 %, o kita dalis, būtent už dalyvavimą priklausant bendrovei AFC, – 20 %. IBP skirta pradinė bauda buvo padidinta 20 %.

19 Pažeidimo tęsimas po Komisijos patikrinimų buvo laikomas sunkinančia aplinkybe, kuria pateisinamas pagrindinės visoms *Delta* ir AFC įmonėms skirtos baudos padidinimas 60 % (ginčijamo sprendimo 785 konstatuojamoji dalis). Be to, už Komisijai pateiktą klaidinančią informaciją pagrindinė AFC bauda buvo padidinta 50 % (ginčijamo sprendimo 790 konstatuojamoji dalis).

20 IBP atveju Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nustatyta 10 % riba, būtent 11,26 mln. EUR, buvo apskaičiuota remiantis jos bendra apyvarta pasaulyje. *IBP France* atveju ši 10 % riba buvo pritaikyta dviem baudos dalims, už kurių sumokėjimą įmonė buvo atsakinga solidariai su dviem viena kitą pakeitusiomis patronuojančiomis bendrovėmis. Kadangi abi dalys viršijo 10 % ribą, *IBP France* buvo pripažinta solidariai atsakinga už pusę abiejų viena kitą pakeitusių patronuojančių bendrovių 10 % ribą atitinkančios baudos sumos sumokėjimą.

21 AFC ir jos dukterinėms bendrovėms skirtos baudos nebuvo sumažintos pagal 1996 m. Pranešimo dėl bendradarbiavimo D skirsnio 2 dalies pirmos ir antros įtraukos nuostatas (ginčijamo sprendimo 861–865 konstatuojamosios dalys).

Procesas ir šalių reikalavimai

22 2006 m. gruodžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo (dabar Bendrasis Teismas) kanceliarijai ieškovės pateikė šį ieškinį.

23 2007 m. kovo 28 d. nutartimi Teismo pirmininkas atmetė ieškovių prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, kuriuo šios prašė sustabdyti ginčijamo sprendimo 2 straipsnio c ir d punktų vykdymą.

24 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

25 2010 m. sausio 20 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu raštu ieškovės informavo Bendrąjį Teismą, kad dėl kritinės finansinės padėties joms negali būti atstovaujama per posėdį. Paskui nusprendus, jog posėdį reikėtų surengti tam, kad Komisija galėtų atsakyti į tam tikrus dėl bylos medžiagos kilusius klausimus, kurių negalima visiškai išspręsti remiantis rašytiniais dokumentais, per 2010 m. vasario 4 d. įvykusį posėdį buvo išklausytos Komisijos žodinės pastabos ir jos atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

26 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis su jomis susijęs, kalbant apie laikotarpį nuo 2001 m. lapkričio 23 d. iki 2004 m. balandžio 1 dienos,

— panaikinti joms skirtą baudą arba ją sumažinti tiek, kiek Bendrasis Teismas manys esant reikalinga,

— taikyti proceso organizavimo arba tyrimo priemones, kurios būtinos siekiant išspręsti ieškovės ir Komisijos bei FRA.BO nesutarimus dėl įrodymų, susijusių su *Fédération française des négociants en appareils sanitaires, chauffage, climatisation et canalisations* (FNAS) susitikimais ir B. (FRA.BO) pokalbiais telefonu, visų pirma apklausti atitinkamus liudytojus, įskaitant I. ir B., T., H., R. ir D., taip pat bet kurį kitą liudytoją, kurį, Bendrojo Teismo nuomone, reikėtų išklausyti,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

27 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

Dėl teisės

28 Grįsdamos ieškinį ieškovės nurodo du pagrindus, susijusius atitinkamai su EB 81 straipsnio pažeidimu ir klaidingu baudos dydžio apskaičiavimu.

Dėl prašymo taikyti proceso organizavimo arba tyrimo priemones

29 Primintina, kad pagal Procedūros reglamento 68 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą Bendrasis Teismas savo iniciatyva arba vienos iš šalių prašymu, išklausęs generalinį advokatą ir bylos šalis, gali nuspręsti, kad tam tikrus faktus turi patvirtinti liudytojų parodymai. Pagal tos pačios nuostatos trečią pastraipą šalies prašyme apklausti liudytoją turi būti tiksliai nurodyti faktai, dėl kurių liudytojas turėtų būti apklaustas, ir priežastys, dėl kurių tai reikėtų padaryti.

30 Kalbant apie vienos iš ginčo šalių pateiktų prašymų taikyti proceso organizavimo ar tyrimo priemones atliekamą vertinimą, reikia priminti, kad tik Bendrasis Teismas gali spręsti dėl būtinybės papildyti informaciją, kurią jis turi apie nagrinėjamas bylas (žr. 2007 m. lapkričio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sniace prieš Komisiją*, C-260/05 P, Rink. p. I-10005, 77 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

31 Be to, Teisingumo Teismas, be kita ko, yra nusprendęs, kad net jei ieškinyje pateiktame prašyme apklausti liudytojus tiksliai nurodomi faktai, dėl kurių liudytojas ar liudytojai turėtų būti apklausti, ir priežastys, dėl kurių tai turėtų būti padaryta, Bendrasis Teismas pats įvertina prašymo svarbą, atsižvelgdamas į bylos dalyką ir būtinybę apklausti nurodytus liudytojus (1998 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Baustahlgewebe prieš Komisiją*, C-185/95 P, Rink. p. I-8417, 70 punktas; 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 68 punktas ir 2005 m. rugsėjo 15 d. Nutarties *Marlines prieš Komisiją*, C-112/04 P, 38 punktas).

32 Šiuo atveju ieškovės nepateikė nei motyvų, nei pateisinimų, išskyrus nurodytuosius trečioje ieškinio reikalavimų dalyje. Todėl šį prašymą reikia atmesti.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su EB 81 straipsnio pažeidimu

Šalių argumentai

33 Ieškovės nurodo, kad Komisija pažeidė EB 81 straipsnį, nes savo išvadose dėl vieno tęstinio pažeidimo buvimo padarė akivaizdžių vertinimo klaidų. Be to, jos tvirtina, kad Komisija nepakankamai motyvavo savo sprendimą ir pažeidė jų teisę būti išklausytoms.

34 Ieškovės ginčija trijų lemiamų įvykių, kuriais Komisija remiasi konstatuodama vieno tęstinio pažeidimo buvimą, vertinimą. Būtent jų dalyvavimą FNAS susitikimuose 2003 m. birželio mėn.–2004 m. balandžio mėn., 2004 m. kovo 18 d. susitikimą Esene (Vokietija) su kai kuriais konkurentais ir įvairius dviejų FRA.BO ir *IBP Banninger Italia Srl* atstovų pokalbius 2001 m.–2004 m. balandžio mėnesiais.

35 Dėl FNAS susitikimų ieškovės pirmiausia pabrėžia, kad pranešime apie kaltinimus jos nebuvo kaltinamos su šiais susitikimais susijusiu pažeidimu. Be to, pranešimas apie

kaltinimus buvo adresuotas FNAS, nors ji nebuvo pripažinta kalta dėl EB 81 straipsnio pažeidimo.

36 Ieškovės tvirtina, kad Komisija rėmėsi FNAS susitikimų protokolais, išskyrus vieną, kurio dalyviai nepatvirtino. Jie pasirašė tik dalyvių sąrašą.

37 Ieškovės teigia, kad FNAS susitikimais nebuvo siekiama antikonkurencinių tikslų. Grįsdamos savo poziciją jos remiasi I. pareiškimu ir 2003 m. birželio 25 d. oficialiu kvietimu dalyvauti FNAS susitikime, kurio darbotvarkėje buvo techniniai klausimai, būtent klientų, FNAS narių, pasirinkta pakuotė. Jos priduria, kad I. pasirašė *Oystertec* pareiškimą dėl šios politikos antikonkurencinių veiksmų srityje. Be to, FNAS susitikimai nebuvo slapti, klientai galėjo juose dalyvauti.

38 Ieškovės nurodo, kad *IBP France* siekė atsiriboti nuo *Comap SA* bandymų aptarti kainas. Šiuo klausimu jos nurodo I. pareiškimą, kuriame patvirtinama, jog per FNAS susitikimus ji nuolat elgėsi taip, kad būtų išvengta kalbų apie būsimas kainas ar keitimąsi konfidencialia informacija arba tokios kalbos būtų sustabdytos.

39 Ieškovės teigia, kad nors vykstant 2003 m. lapkričio 3 d. susitikimui vienas iš perpardavėjų užsiminė apie *IBP France* kainų didinimą nuo 2004 m. sausio 1 d., klientai apie tai buvo informuoti dar 2003 m. spalio 28 d., todėl ši informacija rinkoje nebebuvo konfidenciali. Be to, anot ieškovių, atsižvelgiant į tarp dalyvių vyravusį

nepasitikėjimą, mažai tikėtina, kad per 2004 m. sausio 20 d. susitikimą buvo pasiektas bendras sutarimas.

40 Ieškovės tvirtina, kad bet kuriuo atveju kainų didinimas 2004 m. niekaip nesusijęs su FNAS susitikimais. 2003 m. spalio 28 d. *IBP France* laiške paskelbtą kainų didinimą ieškovėms nurodė atlikti *Oystertec*. Taip pat buvo ir kitų tinkamų paaiškinimų, kodėl 2004 m. *Comap* ir *Raccord Orléanais SAS* padidino kainas, be kita ko, dėl žaliavų kainų padidėjimo.

41 Ieškovių nuomone, remiantis tuo darytina išvada, kad FNAS susitikimai nėra vieno anksčiau vykdyto pažeidimo dalis, nes per juos buvo siekiama teisėtų ir visiškai kitokių tikslų nei per vadinamuosius „Super EFMA“ susitikimus, kurie buvo organizuojami iki arba po *European Fittings Manufacturers Association* (EFMA, Europos jungčių gamintojų asociacija) susitikimų.

42 Galiausiai ieškovės nurodo, jog Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, kad FNAS susitikimai vyko Europos mastu. Jos teigia, kad geografiškai šie susitikimai apėmė tik Prancūziją ir kad, kalbant apie kitas nacionalines rinkas, buvo minimos tik jose naudojamos pakuotės. Anot jų, buvo teisėtai aptariami reikalavimai kitose rinkose.

43 Dėl 2004 m. kovo 18 d. *IBP Germany*, *R. Woeste & Co. Yorkshire GmbH* ir *Comap* susitikimo Esene ieškovės teigia, kad Komisija klaidingai įvertino faktines aplinkybes. Šiuo atžvilgiu jos nurodo, kad H. iš *IBP Germany* atsakė tik į klausimus dėl jo bendrovės taikomų kainų bei kad nebuvo kalbama apie tikslias didinimo procentines

reikšmes arba konkrečią datą. Be to, anot ieškovių, ši informacija jau buvo paskelbta ir todėl nebebuvo konfidenciali.

44 Ieškovės taip pat teigia, kad susitikimas Esene buvo vienintelė proga pabendrauti, tačiau jis jokiu būdu nebuvo numatytas iš anksto. Anot jų, nėra jokių įrodymų, kad jos siekė tų pačių tikslų kaip ir iki patikrinimų. Remiantis tuo darytina išvada, jog nesant „bendro plano“ Komisija negalėjo pripažinti, kad šis susitikimas yra vieno anksčiau vykdyto pažeidimo dalis.

45 Be to, ieškovės pabrėžia, kad pranešime apie kaltinimus joms nebuvo pateiktas su susitikimu Esene susijęs kaltinimas. Ginčijame sprendime taip pat nekalbama apie tai, kad *IBP Germany* arba *IBP France* tariamai pažeidė EB 81 straipsnį.

46 Dėl savo pokalbių telefonu su kai kuriais konkurentais ieškovės tvirtina, jog iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija turi tik su 2002 m. balandžio 10 d.–2003 m. liepos 17 d. laikotarpiu susijusių įrodymų, būtent pokalbių telefonų išklotines. Todėl Komisija padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, kad įrodymai patvirtina jos išvadas dėl laikotarpio nuo 2001 m. kovo mėn. iki 2004 m. balandžio mėnesio.

47 Neigdamos Komisijos požiūrį ieškovės visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad B. (FRA. BO) daug dažniau susisiekdavo su R. (*IBP Banninger Italia*) negu šis su B. Priešingai nei teigia Komisija, jų pokalbiai bendrai truko tik apie valandą.

48 Ieškovės taip pat nurodo, kad yra kitas priimtinas šių pokalbių telefonu paaiškinimas, būtent tai, kad nors paskutinė *IBP Banninger Italia* sąskaita FRA.BO buvo išsiųsta 2002 m. rugsėjo mėn., pirkdama iš *IBP Banninger Italia* prekes FRA.BO ir toliau su ja kontaktuodavo.

49 Ieškovės priduria, kad *IBP Banninger Italia* padidino kainas ne per tą laikotarpį, už kurį yra pokalbių telefonu išklotinės. Be to, iš šių pokalbių telefonu išklotinių matyti, kad pokalbiai iš tikrųjų vyko, tačiau nėra aiškus jų turinys. FRA.BO tik pateikė teiginius, tačiau nepatvirtino jų jokiais dokumentiniais įrodymais ir nepateikė išsamios informacijos.

50 Galiausiai ieškovės mano, kad, kaip ir IMI bei *Aalberts Industries NV* atveju, jų dalyvavimo darant pažeidimą trukmė turi būti apribota laikotarpiu, per kurį vyko FNAS susitikimai.

51 Ieškovės mano, kad Komisija nepagrįstai konstatavo vieną tęstinį pažeidimą. Jos visų pirma pabrėžia, kad nėra „bendro plano“ arba „to paties tikslo“. Jų nuomone, Komisija nenustatė tokios pačios, kaip antai susijusi su laikotarpiu iki 2001 m., statistinės informacijos, patvirtinančios, kad veikė kontrolės sistema. Be to, jos nurodo, jog dėl to, kad *Oystertec* buvo įgyvendinama konkurencijos teisės laikymosi programa, „tęstinumas buvo nutrauktas“, todėl negalima konstatuoti vieno tęstinio pažeidimo.

52 Dėl formalių trūkumų ieškovės tvirtina, pirma, kad Komisija nepateikė jokių tinkamų argumentų, pateisinančių, kodėl ji rėmėsi neišsamiais ir nepatvirtintais FRA.BO įrodymais, taip pat nenurodė, kodėl juos panaudojo prieš ieškoves ir nenaudojo prieš *Aalberts Industries*.

53 Antra, ieškovės tvirtina, jog per administracinę procedūrą pažeista jų teisė būti išklausytoms. Jos visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad savo sprendime Komisija rėmėsi, kiek tai su jomis susiję, FNAS susitikimais, nors pranešime apie kaltinimus to nedarė, juo labiau kad ji nesirėmė šiais susitikimais, kiek tai susiję su AFC, o nurodė juos tik FNAS atveju. Be to, Komisija rėmėsi R. veiksmais, nors pranešimas apie kaltinimus *IBP Banninger Italia* nebuvo išsiųstas ir ji niekada nebuvo išklausyta, o Komisija netvirtino, jog dėl B. teiginių pažeidžiamas EB 81 straipsnis.

54 Komisija prašo atmesti pagrindą.

Bendrojo Teismo vertinimas

55 Pirmiausia reikėtų priminti, kad EB 81 straipsnio 1 dalis gali būti pažeista ne tik atskiru veiksmu, bet ir keliais veiksmais arba tęstine veika. Jei įvairiais veiksmais vykdomas „bendras planas“, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją bendrojoje rinkoje, Komisija turi teisę, remdamasi dalyvavimu darant pažeidimą, priskirti atsakomybę už tokius veiksmus, juos įvertindama kartu (2004 m. sausio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, Rink. p. I-123, 258 punktas).

56 Be to, įmonė gali būti laikoma atsakinga už visą kartelį, net jei yra nustatyta, kad ji tiesiogiai dalyvavo tik viename ar keliuose šio kartelio epizoduose, jei įrodyta, kad ji žinojo ar turėjo žinoti, jog slaptas susitarimas, kurio šalis ji buvo, tai – bendro plano,

skirto iškreipti konkurenciją, dalis ir kad šis planas apėmė visas kartelio sudedamąsias dalis. Įmonė, dalyvavusi vykdant vieną sudėtinį konkurencijos taisyklių pažeidimą ir atlikusi veiksmus, kuriais siekiama prisidėti prie viso pažeidimo įgyvendinimo, taip pat gali būti atsakinga už kitų įmonių veiksmus atliekant tą patį pažeidimą per visą jos dalyvavimo darant šį pažeidimą laikotarpį. Taip yra, kai nustatoma, kad atitinkama įmonė žinojo apie kitų dalyvių neteisėtą veiklą ar sąmoningai galėjo ją numatyti ir buvo pasirengusi priimti tokią riziką (1999 m. liepos 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, Rink. p. I-4125, 203 punktas).

57 Šiuo atžvilgiu dėl EB 81 straipsnio 1 dalies pažeidimo įrodymų pateikimo primintina, kad Komisija turi pateikti tikslių ir neprieštaringų įrodymų, patvirtinančių, kad pažeidimas tikrai buvo padarytas (šiuo klausimu žr. 1984 m. kovo 28 d. Teisingumo Teismo sprendimo *CRAM ir Rheinzink prieš Komisiją*, 29/83 ir 30/83, Rink. p. 1679, 20 punktą). Kilus abejonėms, teismas jas turėtų spręsti įmonės, kuriai skirtas pažeidimą konstatuojantis sprendimas, naudai. Taigi teismas negali pripažinti, kad Komisija pateikė pakankamai pažeidimo buvimo įrodymų, jei šiuo klausimu dar yra abejonių, ypač kai nagrinėjamas ieškinys dėl sprendimo, kuriuo skirta bauda, panaikinimo (2005 m. spalio 25 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Groupe Danone prieš Komisiją*, T-38/02, Rink. p. II-4407, 215 punktas).

58 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką kiekvienas Komisijos pateiktas įrodymas nebūtinai turi atitikti šiuos kriterijus kiekvieno pažeidimo elemento atžvilgiu. Pakanka, kad šiuos reikalavimus bendrai atitiktų institucijos pateiktų įrodymų visuma (žr. 2004 m. liepos 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 ir T-78/00, Rink. p. II-2501, 180 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

59 Be to, įprasta, kad antikonkurencinius susitarimus ir veiksmus apimanti veikla vykdoma pogrindyje, susitikimai vyksta slaptai ir parengiama kuo mažiau su tuo susijusių dokumentų. Iš to išplaukia, kad jei Komisija ir randa aiškių įrodymų apie neteisėtus santykius tarp ūkio subjektų, šie įrodymai paprastai yra tik fragmentiški bei pavieniai, ir todėl tam tikras aplinkybes dažnai būtina patvirtinti naudojant dedukcijos metodą. Todėl daugeliu atvejų egzistuojanti praktika arba antikonkurencinio susitarimo sudarymas gali būti nustatomi iš tam tikro skaičiaus sutapimų ir įrodymų, kurie, nagrinėjami kartu, gali įrodyti konkurencijos taisyklių pažeidimą, jeigu nėra kito logiško paaiškinimo (šio sprendimo 55 punkte minėto Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. prieš Komisiją* 55–57 punktai ir 2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Sumitomo Metal Industries ir Nippon Steel prieš Komisiją*, C-403/04 P ir C-405/04 P, Rink. p. I-729, 51 punktas).

60 Komisija taip pat turi įrodyti pažeidimo trukmę, nes trukmė yra viena iš EB 81 straipsnio 1 dalyje pateiktos pažeidimo sąvokos sudėtinių dalių. Šiuo atveju taikytini šiame sprendime paminėti principai (šiuo klausimu žr. 2006 m. rugsėjo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied prieš Komisiją*, C-105/04 P, Rink. p. I-8725, 94–96 punktus).

61 Galiausiai pagal nusistovėjusią teismo praktiką, jei nėra aiškiai atsiribojama nuo kartelio, Komisija gali manyti, kad pažeidimas nenutrauktas (šiuo klausimu žr. 2009 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Archer Daniels Midland prieš Komisiją*, C-510/06 P, Rink. p. I-1843, 119 ir paskesnius punktus bei nurodytą teismo praktiką).

62 Šiuo atveju pažymėtina, kad *IBP France* neginčija, jog dalyvavo kartelyje iki 2001 m. kovo mėn. Komisijos patikrinimų.

63 Taip pat pažymėtina, kad ieškovės neginčija pačių įvykių, kuriais Komisija jas kaltina, būtent dalyvavimo FNAS susitikimuose, ieškovių kontaktų su FRA.BO ir kontaktų per Eseno parodą. Tačiau jos ginčija šių įvykių antikonkurencinį pobūdį ir tai, kad jie sudaro vieną, sudėtinį ir tęstinį pažeidimą, kuris buvo konstatuotas laikotarpiu iki 2001 m. kovo mėnesio.

64 Todėl reikia nustatyti, ar per Komisijos patikrinimus 2001 m. kovo mėn. nustatytą elgesį reikia pripažinti antikonkurenciniais santykiais ir ar galima remiantis šiuo elgesiu padaryti išvadą, kad pažeidimas tęsiamas.

65 Pirma, dėl ieškovių dalyvavimo FNAS susitikimuose iš šių susitikimų protokolų matyti, kad per FNAS Logistikos komiteto susitikimus buvo aptariami su kainomis susiję klausimai, kaip antai pardavimo kainų maržos ir jungčių kainų didinimai.

66 Iš tikrųjų pažymėtina, kad 2003 m. birželio 25 d. protokole paminėtas konkurentų sprendimas, pagal kurį „siektinas tikslas – *a minima* užtikrinti stabilias kainas“. Iš 2003 m. spalio 15 d. protokolo aišku, kad *Aquatis France, IBP* ir *Comap* suteikė kitoms gamintojoms informacijos apie jų tam tikrų prekių kategorijų pardavimo pasiskirstymą ir jų maržas. Per 2003 m. lapkričio 3 d. susitikimą buvo pasikeista informacija apie būsimus kainų didinimus. Be to, iš 2004 m. sausio 20 d. protokolo matyti, kad, pasikeitus nuomonėmis, L. (*Comap*) pasiūlė, kad „gamintojai informuotų savo klientus apie galimą kainų didinimą daugiau kai 6 % dėl padidėjusių žaliavų sąnaudų, siekiant patikrinti reakciją rinkoje ir kartu sumažinti pakuočių savikainą“. Remiantis

šiuo protokolu, „turi padidėti visų prekių žaliavų sąnaudos“, o „naujų pakuočių vieneto kaina [atitinkamai turėtų] padidėti 5,3 % arba 5,4 %“. Galiausiai po šio susitikimo įvyko 2004 m. vasario 16 d. pokalbis telefonu, per kurį visi gamintojai išreiškė savo nuomonę dėl numatyto kainų didinimo.

67 Nors diskusijos su tiekėjais dėl jų prašymo pakoreguoti pakuotes neturėjo įtakos konkurencijos teisės požiūriu ir toks prašymas buvo susijęs su papildomomis gamybos sąnaudomis, vis dėlto pats procentinių dydžių derinimas, kuris turi įtakos tiekėjams arba daliai gamintojų dengiamų sąnaudų, darė poveikį rinkai. Tai yra klausimas, kurį įmonė turi reguliuoti pati. Tas pats pasakytina apie pardavimo kainų maržas ir jungčių kainų didinimus.

68 Antra, dėl dvišalių kontaktų iš FRA.BO pareiškimo, padaryto nagrinėjant prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, ir kelių dokumentinių įrodymų, pateiktų per administracinę procedūrą, matyti, kad po Komisijos patikrinimų konkurentai keitėsi konfidencialia informacija. Šiomis aplinkybėmis atkreiptinas dėmesys, kad pokalbių telefonu turinys patvirtinamas keliais per *Comap* ir FRA.. BO atstovų pokalbį padarytais užrašais (ginčijamo sprendimo 508–510 konstatuojamosios dalys) ir užrašu apie *Aalberts Industries* ir FRA.BO atstovų pokalbį (ginčijamo sprendimo 511 konstatuojamoji dalis). Tačiau pažymėtina, kad, kalbant apie ieškoves, tokių įrodymų nėra. Aišku, iš FRA.BO pokalbių telefonu išklotinių matyti, kad jos atstovas iš tikrųjų bendravo su ieškovių atstovu, tačiau jose nėra jokios informacijos apie šių pokalbių turinį. Todėl darytina išvada, kad, kiek tai susiję su ieškovėmis, Komisija rėmėsi vien FRA. BO pareiškimu.

69 Šiuo klausimu atkreiptinas dėmesys, kad, remiantis atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo politika, padaryti pareiškimai yra labai svarbūs. Šie įmonių padaryti pareiškimai turi neginčijamą įrodomąją vertę, nes sukelia didelę teisinę ir ekonominę riziką (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 58 punkte minėto Sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 205 ir 211 punktus bei 59 punkte minėto Sprendimo Sumitomo *Metal Industries ir Nippon Steel prieš Komisiją* 103 punktą). Tačiau kaltinamos įmonės prisipažinimas dalyvavus kartelyje, kurio tikrumas ginčijamas daugelio kitų kaltinamų įmonių, negali būti laikomas pakankamu tų kitų įmonių padaryto pažeidimo įrodymu, jeigu jis nėra pagrįstas kitais įrodymais (žr. šio sprendimo 58 punkte minėto Sprendimo *JFE Engineering ir kt. prieš Komisiją* 219 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Neatsižvelgiant į tai, jog iš ginčijamo sprendimo matyti, kad minėtų pokalbių telefonu negalima paaiškinti kryžminiais tiekimais, išskyrus 2002 m. liepos mėn. pokalbį (ginčijamo sprendimo 788 konstatuojamoji dalis), ir kad Komisija turi įrodymų, jog FRA.BO turėjo antikonkurencinių kontaktų su kitais konkurentais, darytina išvada, kad tariamai antikonkurencinis FRA.BO ir ieškovių kontaktų turinys nepakankamai įrodytas, nes nėra kitų įrodymų. Be to, ginčijamame sprendime neminimi ir dvišaliai antikonkurenciniai ieškovių ir kitų konkurentų santykiai.

70 Trečia, dėl H. (*IBP Germany*) ir *Comap* atstovo 2004 m. kovo 18 d. susitikimo Eseno parodoje iš H. pareiškimo aišku, kad jis atsakė į klausimą apie kainas ir kad IBP buvo numačiusi didinti kainas 2004 m. kovo mėn. pabaigoje. Kadangi ieškovės neįrodė, kad ši informacija jau buvo paviešinta, o oficialus IBP laiškas apie šį didinimą buvo išsiųstas tik 2004 m. kovo 30 d., darytina išvada, kad tai buvo kontaktas, nesvarbu, ar jis buvo pavienis, ar ne, susijęs su tarifų politika Vokietijos rinkoje.

71 Neturi reikšmės argumentas, jog šis keitimasis nėra antikonkurencinis dėl to, kad neabipusis. Pagal teismo praktiką nereikalaujama, jog keitimasis informacija būtų

abipusis, kad galima būtų konstatuoti nepriklausomo elgesio rinkoje principo pažeidimą. Šiuo atžvilgiu iš teismo praktikos matyti, kad svarbios informacijos atskleidimas panaikina tam tikrą netikrumą dėl to, kaip toliau elgsis konkurentas, taip pat tiesiogiai ar netiesiogiai daro poveikį informacijos gavėjo strategijai (šiuo klausimu žr. 2006 m. lapkričio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Asnef-Equifax ir Administración del Estado*, C-238/05, Rink. p. I-11125, 51 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

72 Taigi šiame etape darytina išvada, jog dauguma po Komisijos 2001 m. kovo mėn. patikrinimų įvykusių inkriminuojamų veiksmų, būtent kontaktai per FNAS susitikimus ir susitikimas per Eseno parodą, yra antikonkurencinio pobūdžio.

73 Dėl klausimo, ar taip buvo tęsiamas iki 2001 m. kovo mėn. konstatuotas pažeidimas, pastebėtina, kad pažeidžiama buvo kelerius metus nuolat organizuojant daugiašalius ir dvišalius konkuruojančių gamintojų kontaktus, kurių tikslas – imtis neteisėtų veiksmų, kuriais siekiama dirbtinai reguliuoti jungčių rinką, visų pirma kainas.

74 Minėti kontaktai vyko per profesinių asociacijų, būtent EFMA, organizuojamus susitikimus (vadinamieji *Super EFMA* susitikimai), prekybos parodas, *ad hoc* susitikimus ir dvišalius pasikeitimus nuomonėmis. Paprastai iniciatyvų didinti kainas buvo imamasi Europos lygmeniu, o įgyvendinamos jos buvo nacionaliniu lygmeniu, nes kiekvienoje šalyje gamintojai taiko savo kainų derinimo mechanizmą ir sudaro vietinius susitarimus, kurie papildo Europos lygmeniu sudarytus susitarimus.

75 Veiksmai po 2001 m. kovo mėn., kuriais kaltinama, taip pat apėmė kontaktus dalyvaujant profesinėse asociacijose (FNAS susitikimai), dvišalius kontaktus su konkurencijos aspektais, pavyzdžiui, su kainomis, jų didinimu ir klientams taikomomis prekybos sąlygomis susijusius kontaktus, ir kontaktus per prekybos parodas (Eseno paroda).

76 Kadangi antikonkurencinių veiksmų tikslas, būtent kainų derinimas, nepasikeitė, nagrinėjamo kartelio tęstinumo klausimui neturi reikšmės tai, jog pasikeitė tam tikri minėtų veiksmų požymiai arba intensyvumas. Šiuo atžvilgiu pastebėtina, jog panašu, kad po Komisijos patikrinimų pasikeitė kartelio struktūra ir intensyvumas. Tačiau tai, kad tam tikrais laikotarpiais kartelio veiklos intensyvumas skyrėsi, nereiškia, jog galima daryti išvadą apie jo iširimą.

77 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad nors po 2001 m. kovo mėn. patikrinimų kartelio dalyvių skaičius sumažėjų nuo devynių iki keturių, pagrindinės kartelio dalyvės iki šių patikrinimų (būtent *Comap*, IBP ir buvusios IMI dukterinės bendrovės), kaip matyti iš ginčijamo sprendimo, ir toliau dalyvavo kartelyje. Be to, kai kurie iki 2001 m. kovo mėn. dalyvavę asmenys taip pat dalyvavo darydami inkriminuojamus veiksmus po šios datos.

78 Dėl pažeidimo geografinio masto atrodo, jog nors FNAS susitikimai vyko vien dėl Prancūzijos rinkos, kitos nacionalinės rinkos, kaip antai Vokietijos, Graikijos, Ispanijos ir Italijos, taip pat buvo įtrauktos į konkurentų antikonkurencinius santykius po 2001 m. kovo mėnesio. Net jei ieškovės dalyvavo kartelyje tik Vokietijos ir Prancūzijos

rinkose, jos privalėjo žinoti, jog kartelio apimtis yra didesnė ir kad jų konkurentai taip pat vykdo veiklą kitose nacionalinėse rinkose.

79 Kadangi visos dalyvės, įskaitant ieškoves, savo veiksmais siekė to paties antikonkurencinio tikslo, būtent kontroliuoti ir riboti konkurenciją jungčių rinkoje derindamos ir didindamos kainas, taip pat keisdamosi svarbia informacija, Komisija galėjo pagrįstai nuspręsti, jog ankstesnis pažeidimas tęsiamas.

80 Galiausiai ši išvada nepaneigiama kitais ieškovių argumentais, nurodytais nagrinėjant šį pagrindą, visų pirma susijusiais su aplinkybe, kad susitikimų protokolai nėra patvirtinti, kad pati FNAS nėra tarp ginčijamo sprendimo adresatų arba kad buvo įgyvendinama kovos su antikonkurenciniais veiksmais programa.

81 Pirma, argumentas, kad per FNAS susitikimus surašyti protokolai nepatvirtinti, neturi reikšmės. Nustatyta, kad šiuose susitikimuose dalyvavo ieškovių atstovai. Todėl, turint omenyje tai, jog šie protokolai buvo jiems išdalyti, ieškovės turėjo galimybę raštu arba per kitą susitikimą juos pakoreguoti arba nurodyti punktus, dėl kurių prieštarauja.

82 Antra, argumentas, kad pati FNAS nėra tarp ginčijamo sprendimo adresatų, taip pat nėra svarbus. Šiuo klausimu atkreiptinas dėmesys, jog iš ginčijamo sprendimo 606 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija nusprendė: „nors yra įrodymų, kad gamintojai susitarė ir, anot [AFC], įgyvendino šį susitarimą, neįrodyta, kad FNAS

iš tikrųjų sutiko su gamintojų jai suteiktais įgaliojimais arba padėjo įgyvendinti susitarimą“. Todėl ginčijamo sprendimo 607 konstatuojamojoje dalyje Komisija teisingai nusprendė, kad FNAS nedalyvavo sudarant nagrinėjamą susitarimą ir dėl šios priežasties ji negali būti tarp ginčijamo sprendimo adresatų.

83 Trečia, dėl argumento, kad buvo įgyvendinama kovos su antikonkurenciniais veiksmais programa, pažymėtina, jog aplinkybė, kad ieškovės įgyvendino „konkurencijos normų laikymosi programą“, nepaneigia jų dalyvavimo antikonkurenciniuose susitikimuose. Be to, konstatuotina, jog nėra jokių dokumentų, iš kurių būtų matyti, kad jos viešai atsiribojo nuo kartelio.

84 Galiausiai, ketvirta, dėl teiginio, kad pranešime apie kaltinimus ieškovės nebuvo kaltinamos pažeidimu dėl dalyvavimo FNAS susitikimuose ir todėl buvo pažeista jų teisė būti išklausytoms, pažymėtina, kad pačios ieškovės prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikė FNAS susitikimų protokolus, o Komisija paskui pranešime apie kaltinimus nurodė, kad, jos nuomone, antikonkurenciniai kontaktai, įskaitant įvykusius per FNAS susitikimus, yra vieno tęstinio pažeidimo sudėtinė dalis.

85 Iš pateiktų samprotavimų matyti, kad pirmąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su klaidingu baudos dydžio apskaičiavimu

Šalių argumentai

86 Ieškovės visų pirma tvirtina, kad *IBP France* skirta bauda viršija 10 % jos apyvartos, kuri 2005 m. buvo tik 4 896 000 EUR. Todėl *IBP France* turėjo būti skirta ne didesnė kaip 489 600 EUR bauda.

87 Ieškovės taip pat teigia, kad 5,63 mln. EUR bauda *IBP France* buvo skirta du kartus už tuos pačius veiksmus, pirmą kartą už laikotarpį, kai ji priklausė *Delta*, o antrą kartą už laikotarpį, kai priklausė AFC.

88 Kalbant apie 1998 m. gairių taikymą, pažymėtina, kad ieškovės pateikia keletą argumentų, kuriais paneigia Komisijos požiūrį. Pirma, jos teigia, kad pažeidimas turėjo būti pripažintas „lengvu“, o ne „labai sunkiu“. Grįsdamos tokį požiūrį ieškovės remiasi pasikeitusia *Oystertec* politika, atsiribojimu, kurį jos įrodė, nuo kartelio ir aplinkybe, jog Komisija niekada jų nekaltino dalyvavimu darant „labai sunkų“ pažeidimą.

89 Antra, ieškovės tvirtina, kad įrodyta jų pažeidimo trukmė yra tik septyni mėnesiai, nors, remiantis Komisijos skaičiavimais, jų dalyvavimas tęsėsi dvejus metus ir keturis mėnesius. Be to, jos mano, jog vertinant buvo nuskriaustos, palyginti su *Aalberts*

Industries, kuri nebuvo pripažinta kalta dėl dalyvavimo darant pažeidimą nuo 2001 m. iki 2003 m. birželio mėn., juo labiau kad šios atžvilgiu Komisija turėjo tik tuos pačius įrodymus, kuriuos panaudojo prieš ieškoves.

90 Trečia, ieškovės nurodo, kad koreguodama baudų dydį pagal atitinkamų įmonių užimamas rinkos dalis Komisija neatsižvelgė į tai, kad AFC yra „nežymų vaidmenį vaidinantis subjektas“. Jos taip pat ginčija pagrindinės baudos padidinimą 60 % už tai, kad nenutraukė pažeidimo po Komisijos patikrinimų, ir nurodo, kad AFC jas įsigijo tik 2001 m. lapkričio 23 d., t. y. po patikrinimų praėjus aštuoniems mėnesiams.

91 Ketvirta, dėl padidinimo už AFC pateiktą klaidinančią informaciją ieškovės teigia, kad Komisija pažeidė proporcingumo principą, kai padidino baudą 50 %. Iš tikrųjų, nors R. suklydo, Komisija nesugebėjo įrodyti, kad jis siekė ją suklaidinti. Be to, pagal Reglamentą Nr. 1/2003 Komisija gali skirti tik iki 1 % įmonės, kuri atsakydama į prašymą pateikti informacijos ją pateikė neteisingą arba klaidinančią, apyvartos dydžio baudą.

92 Be to, ieškovės ginčija FRA.BO pareiškimų patikimumą. Jos mano, kad šios pateikti įrodymai nėra patvirtinti kitais įrodymais ir kad FRA.BO buvo suinteresuota kaltinti savo konkurentus, kad būtų sumažinta jai skirta bauda.

93 Penkta, ieškovės kaltina Komisiją tuo, jog ginčijamame sprendime ši tik paminėjo „atitinkamą prekę“ ir neatsižvelgė į tikrąjį prekių rinkos, kuri taip pat apima tokias prekes, kaip antai plastikinės jungtys, dydį.

94 Šešta, ieškovės teigia, kad pateiktų tam tikrų argumentų, susijusių su AFC finansiniais sunkumais, jei būtų apkaltintos „labai sunkaus“ pažeidimo padarymu. Anot jų, Komisija taip pat pažeidė jų teises, nes net nesiekė nustatyti, ar AFC dukterinės bendrovės finansiškai pajėgios sumokėti skirtą baudą.

95 Galiausiai ieškovės tvirtina, kad Komisija neteisingai pritaikė 1996 m. Pranešimą dėl bendradarbiavimo. Jos visų pirma pažymi, kad turėjo teisėtų lūkesčių dėl baudos sumažinimo, nes Komisija priėmė jų prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti. Todėl jei Komisija turėjo abejonių dėl prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti, ji turėjo jas išreikšti.

96 Priešingai nei tvirtina Komisija, ieškovės mano, kad jų bendradarbiavimas buvo naudingas, visų pirma dėl pateiktų įrodymų dėl FNAS susitikimų ir per Eseno parodą įvykusio susitikimo. Be to, ieškovės pateikė informacijos, kuria patvirtinami duomenys, pateikti FRA.BO prašyme atleisti nuo baudos ar ją sumažinti.

97 Ieškovės taip pat nurodo, kad Komisija pernelyg sureikšmina jų prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti pateikimo, tariamai pavėluoto, datą. Jos teigia, kad sužinojusios apie galimą antikonkurencinę veiklą nedelsdamos ėmėsi priemonių ir pateikė šį prašymą.

98 Dėl galimo faktinių aplinkybių tikrumo ginčijimo ieškovės nurodo, jog iš jų prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti aiškiai matyti, kad jos neginčija faktų, susijusių su FNAS ir susitikimu per Eseno parodą. Jos tik nesutinka su tuo, kaip šiuos faktus aiškina Komisija, grįsdama vieno tęstinio pažeidimo buvimą. Dėl pokalbių telefonu ieškovės tvirtina, jog negali nieko patvirtinti, nes šie teiginiai nepagrįsti.

99 Atsižvelgdamos į tai, ieškovės daro išvadą, kad joms skirta bauda remiantis 1996 m. Pranešimu dėl bendradarbiavimo turėjo būti sumažinta bent jau tiek pat, kiek *Delta*, būtent 20 %, ar net iki 50 %, kad būtų atsižvelgta į jų indėlį renkant įrodymus.

100 Komisija prašo atmesti šį pagrindą.

Bendrojo Teismo vertinimas

101 Dėl kaltinimo, susijusio su tariamu 10 % bendros apyvartos ribos, nustatytos Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje, peržengimu, primintina, kad jei sprendimo, kuriuo Komisija skiria baudą, adresatė yra vieną ūkio subjektą sudarančios grupės vadovaujanti bendrovė, taikant šią ribą turi būti atsižvelgta į bendrą visos grupės apyvartą. Priimant ginčijamą sprendimą *IBP France* buvo 100 % IBP priklausanti dukterinė bendrovė; abi bendrovės buvo vienas ūkio subjektas. Todėl apskaičiuodama minėtą ribą Komisija pagrįstai rėmėsi bendra IBP apyvarta.

102 Kaltinimą, kad 5,63 mln. EUR bauda *IBP France* buvo skirta du kartus už tuos pačius veiksmus, pirmą kartą už laikotarpį, kai ji priklausė *Delta*, o antrą kartą už laikotarpį, kai priklausė AFC, reikia atmesti. Iš tikrųjų *IBP France* skirta viena bauda, pritaikius remiantis IBP apyvarta apskaičiuotą 10 % ribą, dėl jos solidarios atsakomybės, pirma, su buvusia patronuojančia bendrove, antra, su dabartine patronuojančia bendrove, buvo padalyta į dvi atskiras dalis.

103 Dėl kaltinimo, susijusio su klaidingu 1998 m. gairių taikymu pirmiausia nustatant pažeidimo sunkumą, primintina, jog ieškovių argumentas, kad įvykiai po 2001 m. niekaip nesusiję su ankstesniu pažeidimu, jau buvo atmestas. Todėl argumentas, kad elgesys po 2001 m. negali būti pripažintas kaip labai sunkus, neturi reikšmės. Iš tiesų horizontalūs susitarimai dėl kainų pagal savo pobūdį yra labai sunkūs pažeidimai. Antra, „vieno, sudėtinio ir tęstinio pažeidimo“ sąvokai būdinga tai, kad pažeidimo kvalifikavimas kaip „labai sunkaus“ taikomas visoms jo sudedamosioms dalims ir visai trukmei. Šios išvados nepaneigia aplinkybė, kad tam tikrais laikotarpiais pažeidimo intensyvumas skyrėsi. Trečia, pažeidimo kvalifikavimas kaip labai sunkaus taikomas visiems jo dalyviams. Konkretus kiekvienos suinteresuotos įmonės dalyvavimas gali būti nustatomas atsižvelgiant į sunkinančias ir lengvinančias aplinkybes. Galiausiai pranešime apie kaltinimus jau buvo pažymėta, kad, Komisijos nuomone, pažeidimas yra labai sunkus. Taigi ieškovės negali pagrįstai teigti, kad toks kvalifikavimas buvo pritaikytas tik *IBP France*.

104 Antra, negalima pritarti argumentui, susijusiam su tariamai nevienodu požiūriu į ieškoves ir *Aalberts Industries*, tiek, kiek tai susiję su jų dalyvavimu darant pažeidimą. Iš tikrųjų įvertinusi visus įrodymus Komisija nusprendė, jog neturi pakankamai įrodymų, kad galėtų įrodyti *Aalberts Industries* dalyvavimą darant pažeidimą iš karto

po patikrinimų. Be to, *Aalberts Industries* pirmtakė IMI nutraukė pažeidimą iš karto po patikrinimų. Tačiau taip nebuvo *Delta* ir ieškovių, kurios viešai neatsiribojo nuo nagrinėjamo kartelio, atveju. Net jei vertindama įrodymus Komisija pažeidė vienodo požiūrio principą, šio principo turi būti laikomasi kartu su teisėtumo principu, pagal kurį niekas savo labui negali remtis kitų naudai padarytais neteisėtais veiksmais.

105 Trečia, dėl argumento, susijusio su pagrindinės baudos padidinimu 60 % už tai, kad ieškovės nepasitraukė iš kartelio po Komisijos patikrinimų, primintina, jog ieškovės tik nurodė, kad toks padidinimas yra „neprotingas“, nes AFC jas įsigijo tik 2001 m. lapkričio 23 d., o nauja vadovybė, imdamasi atitikties procedūrų, nedelsiant atsiribojo nuo kartelio. Todėl, pirma, reikia konstatuoti, kad ieškovės neginčija Komisijos teisės kaip į sunkinančią aplinkybę atsižvelgti į tai, jog pradėjus pažeidimo tyrimą įmonė toliau dalyvavo jį darant. Antra, kaip jau buvo konstatuota šiame sprendime, nepaisant Bendrijos teisės laikymosi programos įgyvendinimo, po 2001 m. kovo mėn. ieškovės toliau dalyvavo kartelyje. Todėl ieškovių pateiktas argumentas nepriimtinas.

106 Ketvirta, dėl pagrindinės baudos padidinimo 50 % už AFC pateiktą klaidinančią informaciją iš ginčijamo sprendimo 789 konstatuojamosios dalies aišku, jog, Komisijos nuomone, ji suklydo dėl pateiktos informacijos, o tai reikia vertinti kaip sunkinančią aplinkybę.

107 Šiuo klausimu primintina, kad ši informacija buvo pateikta prie AFC atsakymo į pranešimą apie kaltinimus pridėtame pareiškime, kuriame R. (*IBP Banninger Italia*) nurodė, kad per nagrinėjamą laikotarpį nekontaktavo su FRA.BO. Tačiau pateikus jam kai kurias FRA.BO sąskaitas už pokalbius jis patikslino savo atsakymą, pirma, pažymėjęs, kad neatsimena šių kontaktų, antra, nurodęs, kad konkurencijos teisės požiūriu šie kontaktai neturėjo jokių padarinių.

108 Pažymėtina, kad nesvarbu, ar bauda skiriama pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 1 dalį, ar pagal minėto reglamento 23 straipsnio 2 dalį, ji skiriama tuomet, kai atitinkama veika padaryta „tyčia ar dėl neatsargumo“. Be to, sunkinančios aplinkybės leidžia atsižvelgti į kiekvienos suinteresuotos įmonės dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą, nes baudą dėl sunkinančios aplinkybės turi būti didinama proporcingai elgesio, kuriuo kaltinama, sunkumui.

109 Dėl fakto, kad pagal Reglamentą Nr. 1/2003 Komisija gali kaip už atskirą pažeidimą skirti baudas, neviršijančias 1 % bendrosios apyvartos, už neteisingą ar klaidinančią informaciją, pateiktą atsakant į prašymą pateikti informacijos, arba trukdymą ją gauti, negali būti ginčijama galimybė atsižvelgti į tai kaip į sunkinančią aplinkybę (šiuo klausimu žr. 2006 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją*, C-308/04 P, Rink. p. I-5977, 64 punktą). Tačiau pažymėtina, kad pasirinkus vieną iš dviejų kvalifikavimų užkertamas kelias tą patį elgesį kvalifikuoti kitaip.

110 Be to, Bendrasis Teismas negali sutikti su ieškovių argumentais, kad dėl skirtingų Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų ribų pažeistas proporcingumo principas. Iš tiesų dviejose nuostatose numatyti skirtingi pažeidimai.

111 Kad ir kaip būtų, Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 1 dalis šiuo atveju netaikytina, nes nebuvo nei prašymo, nei klausimo, suformuluotų pagal to paties reglamento 18 arba 20 straipsnius, o tik atsakymas į pranešimą apie kaltinimus, pateiktas įgyvendinant teisę į gynybą. Nors įmonės gali pačios spręsti, ar atsakyti, ar neatsakyti į pagal Reglamento Nr. 1/2003 18 straipsnio 1 dalį pateiktus prašymus, iš minėto reglamento 23 straipsnio 1 dalies a punkto matyti, kad įmonės privalo pateikti teisingą informaciją, jei sutiko atsakyti. Šiuo atžvilgiu darytina išvada, kad, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1/2003 struktūrą, pareiga pateikti teisingą informaciją taip pat taikoma atsakant į pranešimą apie kaltinimus. Tiesa, nėra pareigos atsakyti į pranešimą apie kaltinimus. Be to, teisės į gynybą įgyvendinimas taip pat reiškia teisę ginčyti dokumentų, kuriais Komisija remiasi, įrodomąją vertę. Tačiau jei siekdama įrodyti, kad Komisijos pranešime apie kaltinimus pateikti įrodymai yra klaidingi, ir įmonė pateikia kitą informaciją, pavyzdžiui, liudytojų parodymus, tokia informacija turi būti tiksli.

112 Šioje byloje Komisija sunkinančia aplinkybe laiko pateiktą klaidinančią informaciją. Iš tikrųjų Komisija kaltina AFC tuo, jog ši neigė, pirma, pokalbių telefonu buvimą, antra, aplinkybę, kad šie pokalbiai, jos nuomone, buvo antikonkurencinio pobūdžio. Tačiau, kaip per posėdį pripažino pati Komisija, be šio pobūdžio, minėti pokalbiai galėjo neturėti reikšmės nagrinėjamoje byloje ir todėl nebūti sunkinanti aplinkybė.

113 Dėl pirmojo elemento pažymėtina, kad pirmajame 2005 m. lapkričio 29 d. pareiškime R., kaip jau nurodyta šio sprendimo 107 punkte, neigė šių kontaktų buvimą. Šiuo atžvilgiu jis pareiškė „suprantąs, jog [B.] teigia kalbėjusi su [juo] telefonu per laikotarpį nuo 2001 m. iki 2005 m., veikiausia 2001 m.–2004 m. balandžio mėn.“, bet

tai „netiesa“. 2006 m. kovo 17 d. pakoreguotame pareiškime, atsižvelgęs į skambučių telefonų išklotines, jis nurodė, jog šių skambučių neatsimena. Jis patikrino, ar šie skambučiai tikrai buvo skambučių iš jo mobiliojo telefono išklotinėse už 2002 m. rugsėjo mėn.–2003 m. gruodžio mėn., ir įsitikino, kad neskambino B. telefono numeriais.

114 Šiuo klausimu atkreiptinas dėmesys, jog prieš prijungdamos pareiškimą prie savo atsakymo į pareiškimą apie kaltinimus būtent ieškovės privalėjo patikrinti šio pareiškimo teisingumą arba bent jau patikrinti aptariamų skambučių telefonu išklotines, kaip tai buvo padaryta pateikiant pakoreguotą R. pareiškimą. Taigi tai gali būti laikoma veika, padaryta dėl nerūpestingumo. Aplinkybė, jog vėliau ieškovės ėmėsi vidaus priemonių, šiuo atžvilgiu nieko nekeičia.

115 Tačiau dėl antrojo elemento reikia konstatuoti, jog nėra įrodymų, kuriais būtų patvirtintas FRA.BO pareiškimas, kad su R. (*IBP Banninger Italia*) buvo nuolat bendraujama telefonu antikonkurencinio pobūdžio klausimais (taip pat žr. šio sprendimo 69 punktą). Iš tiesų iš FRA.BO atsakymo į pranešimą apie kaltinimus matyti, kad P. ir B. teigia neatsimenančios kiekvieno pokalbių telefonu turinio. Minėtame atsakyme jos tik nurodė, jog atsimena, kad apskritai buvo daug bendraujama telefonu, be kita ko, diskutuota su konkurentais dėl kainų ir klientams taikomų sąlygų. Savo pareiškime B. tik nurodė, jog atsimena bendravusi su R.

116 Taigi, nors minėtų pokalbių telefonu buvimas įrodytas, neįrodyta, jog tai buvo antikonkurenciniai kontaktai. Todėl Komisija nepagrįstai nusprendė, kad aptariamos informacijos pateikimas yra sunkinanti aplinkybė.

117 Iš to, kas išdėstyta, aišku, kad, nepaisant to, ar baudos padidinimo procentinė reikšmė šiuo atveju buvo proporcinga, Komisija nepagrįstai padidino pagrindinę baudą 50 %. Dėl įtakos baudos dydžiui darytina išvada, kad pritaikius Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalyje nustatytą 10 % ribą ieškovėms skirtos baudos dydis vis dėlto lieka tas pats.

118 Penkta, dėl argumento, kad Komisija neapibrėžė atitinkamos rinkos, o rėmėsi tik „atitinkama preke“, primintina, kad pagal teismo praktiką Komisijos sprendime, kuriuo konstatuojamas EB 81 straipsnio pažeidimas, nurodyta rinka nustatoma remiantis susitarimais ir kartelio veikla (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Tokai Carbon ir kt. prieš Komisiją*, T-71/03, T-74/03, T-87/03 ir T-91/03, 90 punktą). Pagal ginčijamo sprendimo 634 konstatuojamąją dalį iš Komisijos tyrimo matyti, kad įvairiais kartelio veiklos laikotarpiais vyko antikonkurencinio pobūdžio diskusijos dėl visų tipų ir visų dydžių jungčių, įskaitant presuojamas jungtis. Be to, net tuo atveju, jei plastikinės jungtys priklauso jungčių rinkai, kaip tai nurodo ieškovės, iš bylos medžiagos nematyti, kad joms buvo taikomos antikonkurencinės priemonės.

119 Šešta, argumentas dėl AFC finansinių sunkumų tiek, kiek ieškovės kaltina Komisiją, kad ji neatsižvelgė į jų galimybę sumokėti baudą, yra nepriimtinas.

120 Pirma, nustatydama baudos dydį Komisija neprivalo atsižvelgti į sunkią konkrečios įmonės finansinę padėtį, nes tokios pareigos pripažinimas reikštų, jog prasčiausiai prie rinkos sąlygų prisitaikiusiai įmonei būtų suteikiamas nepagrįstas pranašumas konkurencinėje kovoje (šiuo klausimu žr. 1983 m. lapkričio 8 d. Teisingumo Teismo *sprendimo IAZ International Belgium ir kt.. prieš Komisiją*, 96/82–102/82, 104/82,

105/82, 108/82 ir 110/82, Rink. p. 3369, 54 ir 55 punktus bei 31 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 327 punktą).

121 Antra, šios teismo praktikos negalima paneigti remiantis 1998 m. gairių 5 punkto b papunkčiu. Iš tikrųjų ši galimybė nagrinėtina tik atsižvelgiant į „specifinį socialinį kontekstą“, kurį sudaro galimos baudos sumokėjimo pasekmės, ypač nedarbo padidėjimas ar atitinkamos įmonės tiekėjų ir klientų ekonominių sektorių nuosmukis (109 punkte minėto Sprendimo *SGL Carbon prieš Komisiją* 106 punktas).

122 Ieškovės nepateikė jokių įrodymų, galinčių patvirtinti tokio konteksto buvimą. Be to, būdamos pranešimo apie kaltinimus, kuriame kvalifikuotas pažeidimas, adresatės, jos per administracinę procedūrą nepaprašė Komisijos atsižvelgti į tai, kad negali sumokėti baudos.

123 Galiausiai argumentus dėl neteisingo 1996 m. Pranešimo dėl bendradarbiavimo taikymo dėl to, kad Komisija atsisakė sumažinti ieškovėms skirtą baudą pagal minėto pranešimo D skirsnio 2 dalies pirmą ir antrą įtraukas, taip pat reikia atmesti. Šiuo klausimu iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad baudos sumažinimas dėl bendradarbiavimo per administracinę procedūrą pateisinamas tik tuomet, kai atitinkamos įmonės veiksmai leidžia Komisijai lengviau konstatuoti pažeidimo buvimo faktą ir prireikus užkirsti jam kelią (šiuo klausimu žr. 2000 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *SCA Holding prieš Komisiją*, C-297/98 P, Rink. p. I-10101,

36 punktą). Be to, pagal teismo praktiką baudos sumažinimas remiantis 1996 m. Pranešimu dėl bendradarbiavimo gali būti pateisinamas tik tuomet, jei pateikta informacija ir apskritai suinteresuotosios įmonės elgesys gali būti šiuo atžvilgiu laikomi tikro jos bendradarbiavimo įrodymu (šio sprendimo 31 punkte minėto Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją* 388–403 punktai ir ypač 395 punktas). Tačiau iš bylos medžiagos matyti, kad ieškovės bendradarbiavimas buvo labai ribotas.

124 Šiuo atžvilgiu, pirma, reikia pastebėti, kad AFC prašymą atleisti nuo baudos ar ją sumažinti grupės vardu pateikė procedūrai jau pažengus toli į priekį, po to, kai tai padarė FRA.BO, kuri jau buvo pateikusi tiesioginių pažeidimo įrodymų. Aišku, AFC pateikta informacija padėjo Komisijai įrodyti pažeidimo buvimą 2003 m. liepos mėn.–2004 m. balandžio mėn., nes remiantis šia informacija buvo patvirtinti FRA.BO pateikti duomenys. Tačiau AFC pripažino tik tam tikras laikotarpio po Komisijos patikrinimų aplinkybes ir ginčija, kad šiuo laikotarpiu IBP dalyvavo darant pažeidimą.

125 Antra, nors AFC pateikė informacijos apie per Eseno parodą įvykusį susitikimą, ieškovės sumažino šio įvykio reikšmę. Tas pats pasakytina apie FNAS susitikimus.

126 Galiausiai šiomis aplinkybėmis ieškovės negali remtis teisėtais lūkesčiais dėl savo prašymo atleisti nuo baudos ar ją sumažinti rezultato. 1996 m. Pranešimo dėl bendradarbiavimo E skirsnio 2 dalies nuostatose iš tikrųjų pažymima, kad būtent priimdama sprendimą Komisija patikrina, ar tenkinamos minėto pranešimo B, C arba D skirsniuose numatytos sąlygos.

127 Atsižvelgiant į šiuos argumentus reikia atmesti antrąjį pagrindą ir atitinkamai visą ieškinį, taip pat nėra reikalo tenkinti ieškovių prašymą dėl procedūros organizavimo ir tyrimo priemonių taikymo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

128 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, Bendrasis Teismas gali paskirstyti išlaidas šalims arba nurodyti kiekvienai padengti savo išlaidas. Nagrinėjamo atvejo aplinkybėmis (žr. šio sprendimo 117 punktą) reikia nuspręsti, kad ieškovės padengia savo ir 80 % Komisijos bylinėjimosi išlaidų, o ši padengia 20 % savo bylinėjimosi išlaidų.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (aštuntoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. *IBP Ltd* ir *International Building Products France SA* padengia savo ir 80 % Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidų. Jos taip pat padengia savo ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas procedūroje dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

3. Komisija padengia 20 % savo bylinėjimosi išlaidų.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Paskelbta 2011 m. kovo 24 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.